

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: III/ 0 2 8 9 3 - 0 / 2024		
Erkezett: 2024 JÚL 26.		
Erkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	☐ EGYÉB:
Példány: IV/17.)	Melléklet:	Kezelőiroda:

Az ügy száma: 112.K.703.014/2023.

A felperes: [REDACTED]

A felperes képviselője: [REDACTED]

Az alperes:

Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő

Az alperes képviselője: [REDACTED]

A per tárgya:

társadalombiztosítási ügyben keletkezett közigazgatási jogvita (hivatkozási szám: 96-343351-2/2023.)

végzést:

A bíróság kezdeményezi az előtte 112.K.703.014/2023. számon folyamatban lévő perben az Alkotmánybíróság eljárását azzal, hogy kezdeményezi

1.

a gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatásba történő befogadásáról, támogatással történő rendeléséről, forgalmazásáról, javításáról és kölcsönzésről szóló 14/2007. (III. 14.) EüM rendelet 10. számú melléklete, valamint a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény 34. § (4) bekezdés „*egymást követő 12 hónapon belül több mint 50*” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását,

2.

a gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatásba történő befogadásáról, támogatással történő rendeléséről, forgalmazásáról, javításáról és kölcsönzésről szóló 14/2007. (III. 14.) EüM rendelet 10. számú melléklete, valamint a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény 34. § (4) bekezdés „*egymást követő 12 hónapon belül több mint 50*” szövegrésze nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását, megsemmisítését és alkalmazásának kizárását,

egyidejűleg a per tárgyalását az Alkotmánybíróság döntésének meghozataláig felfüggeszti.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

I.

- [1] A felperes 2023. május 8. napján terjesztett elő kérelmet (a továbbiakban: kérelem) az alperesnél a társadalombiztosítási támogatással nem rendelhető, 1 db Verbalio Képes magyar nyelvű, képalapú kommunikációs szoftver Androidra (a továbbiakban: Verbalio szoftver), 2 db Jelly Bean Twist kapcsoló (a továbbiakban: kapcsoló), 1 db Lenovo Tab M10 HD (TB-X306F) 10,1” HD TDDI MediaTek Helio P22T OC 2.3GHz 4Gb, 64 GB eMMC Android Iron Grey Tablet (a továbbiakban: tablet), 1 db RAP-400-UN9-DB kétkaros, négy gömbcsuklós szerkezettel rendelkező tablettartó (a

továbbiakban: tablettartó) megnevezésű eszközök mint gyógyászati segédeszközök egyedi méltányossági támogatással történő biztosítására. A kérelem indokaként rögzítette, hogy mivel a gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatásba történő befogadásáról, támogatással történő rendeléséről, forgalmazásáról, javításáról és kölcsönzéséről szóló 14/2007. (III. 14.) EüM rendelet (a továbbiakban: Befogadási rendelet) 10. számú mellékletében rögzített, a társadalombiztosítási támogatással igényelhető gyógyászati segédeszköz listában nem szerepelnek olyan eszközök, amelyek a hangzó beszéd pótlására szolgálnak, és amely eszközök segítségével pótolható lenne a beszéde, ezért kérte ezen alternatív és augmentatív kommunikációs eszközök méltányossági alapon történő biztosítását. A kérelméhez csatolta a jogszabály által előírt mellékleteket.

- [2] Az alperes a 2023. június 28. napján meghozott, 96-343351-2/2023. iktatószámú határozatával (a továbbiakban: határozat) elutasította a felperes méltányossági kérelmét.
- [3] A határozat indokolásában egyrészt rögzítette a kérelemhez csatolt ambuláns lapon tett szakorvosi megállapítások alapján azt, hogy a felperes 20 éves, súlyosan mozgáskorlátozott, beszédében akadályozott férfi, aki már 4 éve használja az elavulttá vált, jelenleg támogatással igényelni kívánt eszközöket, amelyek által a mindennapi életben javult a kommunikációja, másrészt a felperesre vonatkozó gyógypedagógiai szakvéleményből kiemelte, hogy a felperes által igényelt eszközök azért nélkülözhetetlenek a felperes számára, mert ezek a részére bármikor elérhető, egyedül működtethető termékek, melyekkel kommunikációt kezdeményezhet: a Verbalio szoftver a nagyméretű tableten futtatható, a tabletet a kerekesszék két oldalán elhelyezett kapcsolókkal a térdei segítségével tudja működtetni, a tablettartó pedig a tablet rögzítéséhez szükséges, amelyek segítségével a felperes mobilissá válik.
- [4] A határozat elutasításának indokaként – a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 26. § (1) bekezdés c) pontjára, a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ebtv. vhr.) 11/E. § (1) bekezdésére, valamint a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszközellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (a továbbiakban: Gyftv.) 3. § 6. pontjára hivatkozva – azt jelölte meg, hogy a Verbalio szoftver, a tablet és a tablettartó nem kerültek orvostechnikai eszközként regisztrálásra, azok a Gyftv. alkalmazásában nem felelnek meg a gyógyászati segédeszköz definíciójában foglaltaknak, ezért ezen termékek árához társadalombiztosítási támogatás nem állapítható meg még méltányosságból sem. A kapcsoló tekintetében kifejtette, hogy az ugyan rendelkezik az I. osztályú orvostechnikai eszköz besorolással, de az árajánlatot adó forgalmazó – csakúgy, mint a kérelemben szereplő többi termékre árajánlatot adó forgalmazó – nem rendelkezik a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelővel (a továbbiakban: NEAK, illetve alperes) kötött, gyógyászati segédeszközök árhoz nyújtott támogatással történő forgalmazására irányuló szerződéssel. Az árhoz nyújtott támogatás elszámolására kizárólag az alperessel ártámogatási szerződést kötött szolgáltató részéről van lehetőség, ezért ezen szerződés hiányában nincs lehetőség méltányossági támogatás megállapítására.
- [5] A határozat indokolásában rögzítette azt is, hogy a termékek támogathatóságára vonatkozó jogszabályi tilalom miatt a kérelem elbírálása és a döntés meghozatala során nem volt szükséges a felperes kórtörténetének, a betegség súlyosságának, a kérelemben megjelölt termékek kérelmező általi használatának, orvosszakmai indokoltságának, költségének és költséghatékonyságának, a várható egészségnyereségnek, továbbá a kórkép előfordulási gyakoriságának mérlegelése, valamint az eljárás során szükségtelen volt beszerezni a kérelemben megjelölt eszközök szakmai megítéléséhez kompetens szakorvos véleményét.

- [6] A felperes a határozat ellen keresetet terjesztett elő, melyben kérte a határozat hatályon kívül helyezését vagy megsemmisítését, és az alperes új eljárásra kötelezését.
- [7] Kifejtette, hogy álláspontja szerint az alperes tévesen értelmezte a Gyftv. 3. § 6. pontját, és jogszabályellenesen állapította meg, hogy a szoftver, a tablet és a tablettartó nem minősül gyógyászati segédeszköznek, mivel a Gyftv. 3. § 6. pontja alapján – az egyéb feltételek fennállása esetén – nem attól minősül valami gyógyászati segédeszköznek, hogy azt orvostechnikai eszközként regisztrálták, hanem attól, hogy az orvostechnikai eszköz. Kifogásolta, hogy az alperes nem jelölte meg azt a jogszabályi rendelkezést, amely a szoftver, a tablet és a tablettartó orvostechnikai eszközként történt regisztrációját írja elő. Kifejtette ehhez képest, hogy sem a méltányosságon alapuló támogatásnak, sem az orvostechnikai eszköz minősítésnek nem előfeltétele az eszközregisztráció. E körben utalt az Európai Parlament és Tanács 2017. április 5-i (EU) – közvetlenül alkalmazandó – 2017/745. rendeletére (a továbbiakban: MDR), amelynek 2. cikk 1. pontja rögzíti az orvostechnikai eszköz fogalmát, amely az orvostechnikai eszköznek minősüléshez nem ír elő regisztrációs feltételt. E körben hivatkozott az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 10. § (1), (5)-(6) bekezdésére, valamint a Kúria BH2014.64. számú döntésére és a Kfv.37.094/2018/8. számú határozatára. Figyelemmel arra, hogy az alperes téves jogértelmezéssel jutott arra, hogy a szoftver, a tablet és a tablettartó tekintetében „jogszabályi tilalom” volt megállapítható, ez eredményezte azt, hogy az alperes az Ebtv. vhr. 11/E. § (1) bekezdésében foglaltak mérlegelést nem végezte el, – ha az eszközöket korábban nem kérelmezték – az Ebtv. vhr. 11/E. § (1j) bekezdésében foglalt véleményezésre sem került sor, továbbá az alperes nem értékelte az Ebtv. vhr. 11/E. § (2) bekezdésében szereplő komparátor technológiákat sem, és azt sem vizsgálta, hogy az orvostechnikai eszközökről szóló 4/2009. (III. 17.) EüM rendelet 17. § (7) bekezdése alapján ezen eszközök ápolástechnikai eszköznek minősülnek-e.
- [8] Az általa igényelt kapcsoló tekintetében hivatkozott arra is, hogy a határozat nem tartalmazza azt a jogszabályhelyet sem, amely szerint méltányosságból csak olyan eszköz árához lenne nyújtható támogatás, amely eszközt az alperessel szerződött kereskedőtől szerez be a kérelmező. Kifejtette, hogy a méltányosságból nyújtott támogatásnak éppen az a lényege, hogy azt olyan gyógyászati segédeszköz árához is nyújtja az alperes, amely eszköz társadalombiztosítási támogatással nem rendelhető, adott esetben gyógyászati segédeszközként még nem is került az alperes látókörébe, így nyilvánvalóan olyan forgalmazó is forgalmazhatja, aki nem rendelkezik az alperessel kötött szerződéssel. Az alperes tehát a jogszabály által előírt megvizsgálási kötelezettségét elmulasztotta egy olyan indokra, a regisztráció hiányára hivatkozással, amelynek jogszabályi alapját nem adta meg, de amely jogszabályi előírás a felperes álláspontja szerint nem is létezik.
- [9] A felperes a keresetlevelében hivatkozott arra is, hogy a bíróság által a jogvita elbírálása során alkalmazandó jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközik a következők szerint.
- [10] A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény (a továbbiakban: CRPD) nemzetközi szerződés, amelynek Magyarország is a részes állama figyelemmel arra, hogy azt a 2017. évi XCII. törvénnyel ratifikálta. A CRPD biztosítja a fogyatékossgal élő személyek számára a kommunikációhoz való jogot, valamint a fogyatékossgal alapján történő hátrányos megkülönböztetés tilalmát.
- [11] A felperes a kommunikációhoz való jog kapcsán – hivatkozva a CRPD 2. cikkére, amely a kommunikáció fogalmát határozza meg, a 3. cikk a) pontjára, amely a méltóság, az egyéni autonómia tiszteletét, beleértve a saját döntés meghozatalának szabadságát és a személyek függetlenségét, a 9. cikkére, amely a fogyatékossgal élő emberek számára a kommunikációhoz való egyenlő esélyű

hozzáférést, a 21. cikkére, amely a fogyatékossgal élők szólásszabadságának és véleménynyilvánítási szabadságának előmozdítása iránti intézkedési kötelezettség vállalását rögzíti, a 26. cikk 3. pontjára, amely előírja a részes államok számára a rehabilitációhoz és rehabilitációhoz kapcsolódó, a fogyatékossgal élő személyek számára tervezett támogató-segítő eszközök és technológiák elérhetősége ismeretének és használatának támogatását – kiemelte, hogy annak érdekében, hogy a kommunikációs fogyatékossgal élő, hangzó beszédre képtelen emberek a CRPD által garantált jogukkal élhessenek, biztosítani kell számukra, hogy a szükségleteiknek megfelelő ügynevezett, alternatív és augmentatív kommunikációs eszközökkel (a továbbiakban: AAK eszközök) pótolhassák a fogyatékossgal kapcsán hiányzó, kiesett, illetve korlátozott kommunikációt. A diszkrimináció tilalma körében a CRPD 2. cikkében rögzített, a fogyatékossgal alapján történő hátrányos megkülönböztetés tilalmára, a 3. cikk b) pontjában általános alapelvként szereplő hátrányos megkülönböztetéstől való mentességre, a 4. cikk 1. bekezdés a) és b) pontja alapján a fogyatékossgal élő személyek hátrányos megkülönböztetését tartalmazó törvények, rendelkezések, szokások és gyakorlat módosítása vagy eltörlése érdekében vállalt jogalkotási, közigazgatási és egyéb intézkedési kötelezettségre, a 4. cikk 1. bekezdés d) pontja szerinti, a hatóságok és közintézmények CRPD-vel összhangban történő tevékenységére vonatkozó vállalásra, az 5. cikk 1. és 2. bekezdésébe foglalt, a fogyatékos személyek számára a hátrányos megkülönböztetéssel szembeni egyenlő és hatékony jogi védelem biztosítására vonatkozó kötelezettségre, valamint a CRPD Bizottság egyenlőségről és a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló 6. számú általános észrevétel 73. bekezdés c) pontjára hivatkozott.

- [12] Kifejtette, hogy az alperesnek a kérelme elbírálás során az Ebtv. 26. § c) pontját azért kellett alkalmazni, mert a CRPD rendelkezéseibe ütköző módon a kommunikációs fogyatékossgal élő emberek nem jogosultak az Ebtv. 21. § (1) bekezdése szerint a szükségleteikhez illeszkedő, kommunikációs funkciójuk pótlásához, illetve kiegészítéséhez szükséges gyógyászati eszközök árához nyújtott támogatásra. Az AAK eszközökhöz ártámogatást kizárólag méltányossági alapon vehetnek igénybe, míg az egyéb fogyatékossgal élő emberek számára biztosított annak a lehetősége, hogy a fogyatékossgal miatt kiesett funkciójuk pótlására szolgáló gyógyászati segédeszközökhöz ártámogatást kapjanak, kvázi alanyi jogon.
- [13] E körben hivatkozott arra is, hogy a kommunikációs fogyatékossgal élő, hangzó beszédre képtelen emberek számára e funkciójuk pótlására és egyben a külvilággal való kapcsolattartásukat lehetővé tevő gyógyászati segédeszközöknek az ártámogatási rendszerbe való bekerülése a jelenlegi jogi szabályozás miatt gyakorlatilag lehetetlen. A Befogadási rendelet 10. számú melléklete tartalmazza a gyógyászati segédeszközök funkcionális csoportjait és alcsoportjait, az azokba tartozó társadalombiztosítási támogatással igénybe vehető gyógyászati segédeszközöket. A 10. számú melléklet 21. kóddal ellátott, „Segédeszközök kommunikációhoz, tájékoztatáshoz és jeladáshoz” elnevezésű funkcionális csoportban nincs az AAK eszközökre vonatkozó alcsoport, és a meglévő alcsoportokban sem található egyetlen AAK eszköz sem.
- [14] A gyógyászati segédeszközök a Befogadási rendelet 10. számú mellékletébe kétféle módon kerülhetnek. Az egyik mód esetében a gyártó ügyfélként hatósági eljárásban – a Gyftv. 32. §-a, valamint a Befogadási rendelet 10. § (2) bekezdés c) pontja alapján 700.000,- forintos igazgatási szolgáltatási díj megfizetés mellett – kérelmezheti azt, hogy bekerüljön az általa gyártott eszköz e mellékletbe. Ehhez az eljáráshoz a Gyftv. 34. § (2) bekezdése alapján egy jogalkotási eljárás – a Befogadási rendelet 10. számú mellékletének kiegészítése érdekében – is kapcsolódik. Ha e jogalkotási eljárásra a kérelem beérkezésétől számított 210 napon belül nem kerül sor, azaz a miniszter a Befogadási rendeletben nem alkot egy új funkcionális csoportot, akkor a kérelmet el kell utasítani. Mindennek következtében ismeretlen marad a kérelmező számára az elutasítás indoka, az ellen érdemi jogorvoslattal nem tud élni, és mindemellett elveszíti az általa befizetett igazgatási

szolgáltatási díjat is. E bizonytalansági tényező eredményezi egyrészt azt, hogy a forgalmazó döntésétől függ, hogy megindítja-e a befogadási eljárást, és ezáltal az is, hogy a fogyatékossgal élő emberek részesülhetnek-e a szükségleteikhez ténylegesen igazodó segédeszköz árához nyújtott társadalombiztosítási támogatásban, másrészt azt is, hogy új funkciócsoport, alcsoport nyitására gyakorlatilag csak egyedi méltányosság keretei között van lehetőség. Ezen méltányosság a Befogadási rendelet 10. számú mellékletbe kerülés másik módja, amelynek során az egészségbiztosítási szervnek kell kezdeményeznie az egészségügyért felelős miniszternél az új funkcionális csoport megnyitását akkor, ha egymást követő 12 hónapon belül több, mint 50 beteg kérelme alapján került engedélyezésre társadalombiztosítási támogatással nem rendelkező gyógyászati segédeszköz méltányosságból történő támogatása az Ebtv. 26. § (1) bekezdés c) pontja alapján, és az eszköz funkcionális csoportját még nem tartalmazza a Befogadási rendelet. E körben a felperes hangsúlyozta azt is, hogy az új funkcionális csoport létrehozásának elengedhetetlen feltétele, hogy az alperes mint közigazgatási szerv úgy ítélje meg, hogy ezen csoportra szükség van, és az is, hogy a pozitívan elbírált méltányossági kérelmek száma elérje az 50-t, amely sérelmes a súlyos beszéd fogyatékossgal élő, a hangzó beszédre képtelen emberekre nézve, mivel számuk elenyésző a többi fogyatékossgai csoportba tartozókéhoz képest. Ezen felül az 50 pozitívan elbírált kérelem sem jelent garanciát az új funkcionális csoport megnyitására, mivel az a miniszter egyedi döntésétől függ.

- [15] Rögzítette azt is, hogy a tapasztalata szerint a kommunikációs fogyatékossga tekintettel szükséges gyógyászati segédeszközök körében az alperes arra az álláspontra helyezkedett, hogy méltányosságból sem kíván ártámogatást nyújtani, mivel egy korábban benyújtott kérelme is elutasításra került. E körben utalt az alapvető jogok biztosának AJB-470/2017. számú jelentésében megállapított alapjogi visszásságra is.
- [16] A fentiek pedig azt eredményezik, hogy a kommunikációs, beszéd fogyatékossgal érintett személyek a jelenlegi szabályozás mellett AAK eszközökhöz ártámogatást kizárólag méltányossági alapon kaphatnának, azonban még ez az út is el van zárva előlük, mert az alperes nyilvánvalóan nem kíván ezekhez az eszközökhöz ártámogatást nyújtani. Ezzel szemben a más (fizikai, érzékszervi, értelmi) fogyatékossgai csoportok szükségleteihez illeszkedő gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatással vehetők igénybe, az ezekhez a fogyatékossgai csoportokhoz tartozó emberek nem kényszerülnek arra, hogy a kiesett vagy hiányzó funkciójuk pótlására méltányossági alapon kérjék a szükséges gyógyászati segédeszközökhöz az ártámogatást, az kvázi alanyi jogon jár nekik.
- [17] A felperes a keresetlevelében a bíróság által a jogvita elbírálása során alkalmazandó jogszabály alaptörvény-ellenességére is hivatkozott a következők szerint.
- [18] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése rendelkezésének keretei között vizsgálja a nem alapvető jogokkal összefüggésben megvalósított diszkrimináció eseteit (2/2023. (II. 23.) AB határozat). Az egyenlő bánásmód sérelme – álláspontja szerint – a vele összehasonlítható helyzetben lévő, a Fot. 4. § a) pontjában rögzített nem kommunikációs-, nem beszéd fogyatékos személyek tekintetében áll fenn, mivel az érzékszervi, fizikai, értelmi, pszichoszociális fogyatékossgal élő emberek számára a Befogadási rendelet biztosítja a lehetőséget a szükségleteikhez illeszkedő gyógyászati segédeszköz árhoz nyújtott támogatással történő igénybevételére, és nem kizárólag az Ebtv. 26. § (1) bekezdés c) pontja szerinti méltányossági eljárásban tudnak ezekhez a gyógyászati segédeszközökhöz társadalombiztosítási támogatással hozzájutni. A kommunikációs, beszéd fogyatékossgal rendelkező emberek megkülönböztetésének ésszerű indoka nincsen, az önkényes, alkotmányosan nem igazolható. A kommunikációs, beszéd fogyatékossgal élő emberek fogyatékossga, az, ahogyan őket ez a fogyatékossga a társadalmi életben való részvételben gátolja, nem különbözik oly módon az egyéb fogyatékossgal

élő személyek akadályozottságától, hogy az indokolja azt a különbségtételt, amelynek értelmében a kommunikációs, beszéd fogyatékossgal élő emberek teljes mértékben elesnek a fogyatékossgal ellensúlyozására alkalmas eszközök támogatásától, míg az egyéb fogyatékossgal élők számára ez a támogatás jogalkotói döntés alapján elérhető. A kommunikációs, beszéd fogyatékossgal élő emberek automatikus kizárása abból, hogy az állapotuknak és a szükségleteiknek megfelelő, a szóbeli kommunikációjukat pótló gyógyászati segédeszközök árához társadalombiztosítási támogatást kapjanak, illetve, hogy azt kizárólag méltányossági alapon kérhessék, sérti az egyenlő bánásmód követelményét, vagyis diszkriminációt valósít meg. E körben hivatkozott a 9/2016. (IV. 6.) AB határozatra, a 2/2023. (II. 23.) AB határozatra, továbbá az alapvető jogok biztosának AJB-470/2017. számú jelentésében foglaltakra is.

II.

[19] A CRPD – többek között – az alábbi rendelkezéseket tartalmazza.

[19] 1. cikk A jelen Egyezmény célja valamennyi emberi jog és alapvető szabadság teljes és egyenlő gyakorlásának előmozdítása, védelme és biztosítása valamennyi fogyatékossgal élő személy számára, és a velük született méltóság tiszteletben tartásának előmozdítása. Fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

[20] 2. cikk A jelen Egyezmény alkalmazásában:

A „kommunikáció” fogalmába tartoznak a nyelvek, a kivetített szöveg, a Braille-nyomtatás, a taktilis kommunikáció, a nagyméretű betűkkel történő nyomtatás, a hozzáférhető multimédia, valamint az írott, a hangzó és az egyszerű szöveg, a felolvasás, illetőleg az augmentatív, beleértve a hozzáférhető kommunikációs és információs technológiát, a kommunikáció alternatív módozatai, eszközei és formái;

A „nyelv” magába foglalja a beszélt nyelvet, a jelnyelvet és a nem beszélt nyelv egyéb formáit;

A „fogyatékossgal alapján történő hátrányos megkülönböztetés” a fogyatékossgal alapuló bármilyen különbségtételt, kizárást vagy korlátozást jelent, amelynek célja vagy hatása valamennyi emberi jog és alapvető szabadság másokkal azonos alapon történő elismerésének, élvezetének vagy gyakorlásának csorbítása vagy semmibe vétele a politikai, a gazdasági, a szociális, a kulturális, a civil élet terén, vagy bármely egyéb területen. Ez a hátrányos megkülönböztetés minden formáját magában foglalja, egyebek között az ésszerű alkalmazkodás megtagadását;

Az „ésszerű alkalmazkodás” az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékossgal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását;

„Egyetemes tervezés”-en a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás, vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem zárhatja ki a fogyatékossgal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát.

[21] 3. cikk A jelen Egyezmény alapelvei a következők:

- a) a veleszületett méltóság, az egyéni autonómia tisztelete, beleértve a saját döntés meghozatalának szabadságát és a személyek függetlenségét;
- b) a hátrányos megkülönböztetéstől való mentesség;
- c) teljes és hatékony társadalmi részvétel és befogadás;

- d) a fogyatékossgal élő személyek különbözőségének tisztelete és elfogadásuk az emberi sokszínűség, valamint az emberiség részeként;
- e) esélyegyenlőség;
- f) hozzáférhetőség; (...)

[22] 4. cikk 1. A részes államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy biztosítják és elősegítik valamennyi alapvető emberi jog és szabadság teljes megvalósulását valamennyi fogyatékossgal élő személy számára, a fogyatékossgal alapján történő bármiféle hátrányos megkülönböztetés nélkül. Ennek érdekében a részes államok vállalják, hogy:

- a) meghoznak minden megfelelő jogalkotási, közigazgatási és egyéb intézkedést a jelen Egyezményben foglalt jogok végrehajtása érdekében;
- b) megtesznek minden megfelelő intézkedést, ideértve a jogalkotási lépéseket a fogyatékossgal élő személyek hátrányos megkülönböztetését tartalmazó törvények, rendelkezések, szokások és gyakorlat módosítása vagy eltörlése érdekében;
- c) figyelembe veszik a fogyatékossgal élő személyek emberi jogainak védelmét és előmozdítását valamennyi politika és program során;
- d) tartózkodnak minden olyan cselekedetben és gyakorlatban való részvételtől, amely nem összeegyeztethető a jelen Egyezménnyel, és biztosítják, hogy a hatóságok és közintézmények a jelen Egyezménnyel összhangban tevékenykedjenek;

[23] 5. cikk 1. A részes államok elismerik, hogy a törvény előtt minden személy egyenlő, és mindenféle hátrányos megkülönböztetés nélkül jogosult a törvények által nyújtott védelemre és kedvezményre.

2. A részes államok megtiltanak a fogyatékossgal alapján történő bármilyen hátrányos megkülönböztetést, és minden téren biztosítják a fogyatékossgal élő személyek számára a hátrányos megkülönböztetéssel szembeni egyenlő és hatékony jogi védelmet.

3. Az egyenlőség előmozdítása és a hátrányos megkülönböztetés eltörlése érdekében a részes államok minden megfelelő lépést megtesznek, így biztosítva az ésszerű alkalmazkodást.

[24] 9. cikk 1. A fogyatékossgal élő személyek önálló életvitelének és az élet valamennyi területén történő teljes körű részvételének lehetővé tétele érdekében a részes államok megfelelő intézkedéseket tesznek, hogy másokkal azonos alapon biztosítsák a fogyatékossgal élő személyek számára a fizikai környezethez, a közlekedéshez, az információhoz és kommunikációhoz, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat és rendszereket, valamint más, nyilvánosan hozzáférhető vagy rendelkezésre álló lehetőségekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférést, mind városi, mind vidéki területeken. Ezek az intézkedések, amelyek magukban foglalják a hozzáférési akadályok és korlátok beazonosítását és felszámolását, többek között a következőkre vonatkoznak:

- a) épületek, utak, közlekedés és más bel- és kültéri létesítmények, így iskolák, lakóházak, egészségügyi létesítmények és munkahelyek;
- b) információ, kommunikáció és egyéb szolgáltatások, köztük az elektronikus szolgáltatások és segélyhívó szolgáltatások.

2. A részes államok szükséges intézkedéseket hoznak továbbá:

- a) a nyilvánosság számára nyitva és rendelkezésre álló létesítmények és szolgáltatások hozzáférhetősége érdekében bevezetett minimális szabványok és irányelvek alkalmazásának fejlesztésére, hatályba léptetésére és ellenőrzésére;
- b) annak elősegítésére, hogy a nyilvánosság számára nyitva és rendelkezésre álló létesítményeket és szolgáltatásokat kínáló magánjogi jogalanyok figyelembe vegyék a hozzáférhetőség valamennyi aspektusát a fogyatékossgal élő személyek vonatkozásában;
- c) az érdekelt felek számára képzés támogatására a fogyatékossgal élő személyek esetében felmerülő hozzáférhetőség kérdéseiről;
- d) az épületekben és más, a nyilvánosság számára nyitva és rendelkezésre álló létesítmények esetében

a Braille, illetve könnyen érthető és olvasható jelzések biztosítására;
e) az élő segítségnyújtás formáinak és a közvetítők biztosítására, ideértve az útmutatókat, olvasókat/olvasóprogramokat és szakképzett jelnyelvi tolmácsokat az épületek és a nyilvánosság számára rendelkezésre álló lehetőségek hozzáférhetőségének elősegítése érdekében;
f) más megfelelő segítségnyújtási és támogatási formák előmozdítására a fogyatékossgal élő személyek információhoz való hozzáféréseinek biztosítása érdekében;
g) a fogyatékossgal élő személyeknek az új információs és kommunikációs technológiákhoz és rendszerekhez való hozzáféréseinek, beleértve az Internetet is, előmozdítására;
h) akadálymentes információs és kommunikációs technológiák és rendszerek tervezésének, fejlesztésének, előállításának és terjesztésének korai szakaszban történő elősegítésére annak érdekében, hogy ezek a technológiák és rendszerek hozzáférhetővé tétele minimális költséggel járjon.

[25] 19. cikk Az Egyezményben részes államok elismerik a fogyatékossgal élő személyek egyenlő jogát a közösségben való élethez és másokkal egyenlő szabad döntéshez való jogát; minden szükséges és hatékony intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek teljes mértékben élvezhessék e jogaikat és a teljes közösségi befogadást és részvételt, beleértve a következők biztosítását:

a) a fogyatékossgal élő személyeknek másokkal azonos alapon lehetőségük van lakóhelyüknek és annak megválasztására, hogy hol és kivel élnek együtt, és nem kötelezhetőek bizonyos megszabott körülmények között élni;

b) a fogyatékossgal élő személyek számára hozzáférési lehetőséget biztosítanak többféle otthoni, intézményi és egyéb közösségi támogató szolgálathoz, beleértve azt a személyes segítséget, mely a közösségben éléshez és a közösségbe történő beilleszkedéshez, valamint a közösségtől való elszigetelődés és kirekesztődés megelőzése céljából szükséges;

c) a mindenki számára nyújtott közösségi szolgáltatások és létesítmények azonos alapon hozzáférhetőek a fogyatékossgal élő személyek számára is, és igényeikhez igazítottak.

[26] 21. cikk A részes államok minden szükséges intézkedést megtesznek annak biztosítására, hogy a fogyatékossgal élő személyek másokkal azonos alapon, az általuk megválasztott kommunikációs formán keresztül gyakorolhassák a szólásszabadság és a véleménynyilvánítás szabadságának jogát, beleértve az információk és elgondolások keresésének, befogadásának és közlésének szabadságát, a jelen Egyezmény 2. cikkében meghatározottak szerint, beleértve a következőket:

a) a lakosság számára készült tájékoztatás időben, hozzáférhető formában és a fogyatékossgal különböző fajtáinak megfelelő technológiák segítségével, többletköltség nélkül történő biztosítása a fogyatékossgal élő személyek számára;

b) a hivatali érintkezés során legyen elfogadott és támogatott a jelnyelv, a Braille-írás, az alternatív és augmentatív kommunikáció, valamint minden egyéb, a fogyatékossgal élő személyek által választott kommunikációs forma, eszköz és módozat;

c) ösztönzik a nyilvánosság számára, akár az Interneten keresztül is, szolgáltatást nyújtó magánjogi jogalanyokat, hogy az információkat és a szolgáltatásokat a fogyatékossgal élő személyek számára is hozzáférhető és igénybe vehető formában nyújtsák;

d) ösztönzik a tömegtájékoztatást, beleértve az információk internetes szolgáltatás útján terjesztőit, hogy szolgáltatásaikat fogyatékossgal élő személyek számára hozzáférhetővé tegyék;

e) elismerik és elősegítik a jelnyelvek használatát.

[27] 26. cikk 1. A részes államok megtesznek minden hatékony és szükséges intézkedést – ideértve a sorstársi segítségnyújtást is – annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára az élet minden területén biztosított legyen a legteljesebb függetlenség, a fizikai, mentális, szociális és szakmai képességek, valamint a teljes befogadás és részvétel elérése és megtartása. E célból a részes államok átfogó rehabilitációs és rehabilitációs szolgáltatásokat és programokat hoznak létre, erősítik és

kiterjesztik azokat, különös tekintettel az egészségügy, a foglalkoztatás, az oktatás és a szociális szolgáltatások terén, oly módon, hogy a rehabilitációs és rehabilitációs szolgáltatások és programok:

a) a lehető legkorábbi szakaszban kezdődnek, és az egyéni igények és képességek multidiszciplináris értékelésén alapulnak;

b) támogatják a közösségben való részvételt és az abba való befogadást, önkéntes alapon működnek, és a fogyatékossgal élő személyek lakóhelyéhez – a vidéki régiókat is beleértve – a lehető legközelebb vannak.

2. A részes államok támogatják a rehabilitációs és rehabilitációs szolgáltatásokban dolgozó szakértők és személyzet képzésének és továbbképzésének fejlesztését.

3. A részes államok támogatják a rehabilitációhoz és rehabilitációhoz kapcsolódó, a fogyatékossgal élő személyek számára tervezett támogató-segítő eszközök és technológiák elérhetőségét, ismeretét és használatát.

- [28] Az Alaptörvény a Szabadság és felelősség részében – többek között – az alábbiakról rendelkezik.
- [29] A Q cikk (2) bekezdése szerint Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.
- [30] A II. cikkben rögzíti azt, hogy az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.
- [31] A IX. cikk (1) bekezdés azt határozza meg, hogy mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.
- [32] A XV. cikk (1) bekezdése szerint a törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. A (2) bekezdése értelmében Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékossg, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. A (4) bekezdése alapján Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Az (5) bekezdése szerint Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.
- [33] A XIX. cikk (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékossg, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult. A (2) bekezdése pedig azt határozza meg, hogy Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.
- [34] A XX. cikk (1) bekezdése azt határozza meg, hogy mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. A (2) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.
- [35] A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 32. §-a alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 126. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a bíróság a peres eljárást felfüggeszti, ha az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz

vagy jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárásának kezdeményezéséről határoz.

- [36] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.
- [37] Az Abtv. 32. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja alapján a jogszabályok vizsgálatát az indítványozók kezdeményezésére, illetve bármely eljárása során hivatalból végzi. A (2) bekezdés értelmében az eljárást az országgyűlési képviselők egynegyede, a Kormány, a Kúria elnöke, a legfőbb ügyész, valamint az alapvető jogok biztosa indítványozhatja. A bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli.
- [38] Az Ebtv. 21. §-a az alábbiak szerint rendelkezik.
- (1) A biztosított jogosult a járóbeteg-ellátás keretében gyógyászati céllal rendelt gyógyszer, különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszer, gyógyászati segédeszköz és gyógyászati ellátás árához, illetőleg a fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelés alatt számára rendelt végleges gyógyászati segédeszköz árához, továbbá a gyógyászati segédeszköz javítási és kölcsönzési díjához nyújtott támogatásra, amennyiben (...)
- a) árához
- aa) forgalomba hozatalra engedélyezett gyógyszer esetében az egészségbiztosító,
- ab) magisztrális gyógyszerek esetében a külön jogszabály, támogatást állapít meg,
- b) azt a finanszírozott egészségügyi szolgáltató e jogosultságra kijelölt orvosa, illetve az egészségbiztosítóval e jogosultságra szerződést kötött orvos rendeli, és
- c) a rendelés a (4) bekezdésben foglaltak szerint történik, és
- d) az adott gyógyászati segédeszköz árához, illetve kölcsönzési díjához az egészségbiztosító a külön jogszabályban meghatározott eljárásrend szerint támogatást állapít meg, továbbá javítási díjához, illetőleg a gyógyászati ellátás árához külön jogszabály támogatást rendel, és
- e) a gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatásba történő befogadásáról, támogatással történő rendeléséről, forgalmazásáról, javításáról és kölcsönzéséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott egyes gyógyászati segédeszköz kiszolgáltatásához az egészségbiztosító ellenőrző főorvosa a miniszteri rendeletben foglaltak szerint ellenjegyzésével hozzájárult, és
- f) a kiszolgáltatásra, kölcsönzésre vagy javításra az egészségbiztosítóval e feladatra szerződött (a továbbiakban: szerződött) forgalmazónál vagy gyártónál kerül sor.
- (2) A biztosított az (1) bekezdésben foglaltakon túl akkor is jogosult a külön jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszköz árához nyújtott támogatásra, ha annak kiszolgáltatására egészségügyi ellátás keretében a külön jogszabályban meghatározott egészségügyi szolgáltatónál kerül sor.
- (3) Amennyiben a biztosított a gyógyászati segédeszköz árához, kölcsönzési díjához társadalombiztosítási támogatást vett igénybe, köteles az eszköz használata során a tőle elvárható gondossággal eljárni, az eszközt rendeltetésszerűen használni, valamint az eszköz állagának megóvására törekedni.
- (4) Gyógyszer, különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszer, gyógyászati segédeszköz és

gyógyászati ellátás társadalombiztosítási támogatással történő rendelése során, illetve gyógyászati segédeszköz javításának és kölcsönzésének társadalombiztosítási támogatással történő rendelése során

- a) a rendelkezésre vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak, és
- b) a finanszírozási eljárásrendekben, ennek hiányában az érvényes szakmai protokollokban foglaltaknak, vagy
- c) az a) és b) pontban foglaltak hiányában az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 119. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt szakmai előírásoknak megfelelően kell eljárni.

[39] Az Ebtv. 26. § (1) bekezdés c) pontja szerint az egészségbiztosító - az E. Alap költségvetésében meghatározott keretek között - méltányosságból támogatást nyújthat a társadalombiztosítási támogatással nem rendelhető allopátiás gyógyszer, különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszer, gyógyászati segédeszköz árához.

[40] A Gyftv. 3. § 6. pontja szerint a Gyftv. alkalmazásában gyógyászati segédeszköz: átmeneti vagy végleges egészségkárosodással, fogyatékossgal élő ember személyes használatába adott orvostechnikai eszköz (beleértve az önellenőrzési célt szolgáló in vitro diagnosztikai orvostechnikai eszközt is), vagy orvostechnikai eszköznek nem minősülő ápolási technikai eszköz, amely használata során nem igényli egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy folyamatos jelenlétét. Személyes használatnak minősül az eszköz természetes vagy mesterséges testfelszíni nyílással rendelkező testüregben, vagy testen történő viselése, alkalmazása, ide értve az önellenőrzési célt szolgáló in vitro diagnosztikai orvostechnikai eszközök emberi szervezetből származó mintán történő alkalmazását is, valamint a test megtámasztására, mozgatására szolgáló eszköz igénybevétele diagnosztikus, terápiás, rehabilitációs, vagy ápolási céllal;

[41] A Gyftv. 32. §-a a következőket rögzíti.

(1) A gyógyászati segédeszközök támogatásával kapcsolatos eljárások kérelemre, bejelentésre vagy hivatalból indulnak.

(2) A kérelem vagy a bejelentés

a) még be nem fogadott gyógyászati segédeszközök

aa) támogatásának megállapítására,

ab) kölcsönzési napidíj támogatásának megállapítására azon termék esetében, amely kizárólag kölcsönzés keretében szolgálható ki,

b) már befogadott gyógyászati segédeszközök

ba) kölcsönzési napidíjának emelésére azon termék esetében, amely kizárólag kölcsönzés keretében szolgálható ki,

bb) kölcsönzési napidíjának csökkentésére azon termék esetében, amely kizárólag kölcsönzés keretében szolgálható ki,

bc) más funkcionális csoportban (alcsoportban) történő támogatására,

bd) nevének megváltoztatására,

be) közfinanszírozás alapjául szolgáló árának csökkentésére,

bf) közfinanszírozás alapjául szolgáló árának emelésére,

bg) támogatásból való törlésére,

bh) méretváltoztatására vagy új méretváltozata ártámogatásának megállapítására irányulhat.

(3) A (2) bekezdés szerinti kérelmet – a (11) bekezdés szerinti csoportos kérelem kivételével – kizárólag az egészségbiztosítási szerv 32/B. § szerinti szállítójegyzékében szereplő minősített forgalomba hozó nyújthatja be az egészségbiztosítási szervhez. A (2) bekezdés b) pont bb), be) és bg) alpontja szerinti bejelentést a gyógyászati segédeszköz forgalomba hozója teheti meg.

(4) Az egészségbiztosítási szerv

a) a (2) bekezdés aa), ab), ba), bc) és bf) alpontja szerinti kérelmekről a külön jogszabályban foglalt feltételek alapján, normál eljárásban a kérelem hiánytalan beérkezését követő naptól számított 90 napon belül dönt;

b) a (2) bekezdés aa), ab) és bc) alpontja szerinti kérelmekről – az a) pontban foglaltaktól eltérően, külön jogszabályban foglalt feltételek alapján – gyorsított eljárásban, a kérelem hiánytalan beérkezését követő naptól számított 60 napon belül dönt abban az esetben, ha a gyógyászati segédeszköz forgalomba hozója a termékre vonatkozóan

ba) kérelmében az adott funkcionális csoportba (alcsoportba) már befogadott, legalacsonyabb közfinanszírozás alapjául szolgáló árú termék áránál legalább 10%-kal alacsonyabb közfinanszírozás alapjául szolgáló árat jelöl meg, vagy

bb) kérelméhez legalább 100 betegre kiterjedő, Magyarországon végzett klinikai vizsgálat evidenciáit csatolja.

(5) Az egészségbiztosítási szerv a (2) bekezdés bd) és bh) alpontja szerinti kérelmekről a külön jogszabályban foglalt feltételek alapján egyszerűsített eljárásban, a kérelem hiánytalan megérkezését követő naptól számított 30 napon belül határozatban dönt. *

(6) A támogatott gyógyászati segédeszköz forgalomba hozójának a (2) bekezdés bb), be) és bg) alpontja esetében bejelentési kötelezettsége van. Az egészségbiztosítási szerv e bejelentéseket a külön jogszabályban foglalt feltételek szerint a bejelentést követő 15 napon belül közzéteszi.

(7) A (4)–(5) bekezdés alapján hozott határozat – az elutasító határozat kivételével – tartalmazza a támogatás megállapítására vonatkozóan külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével

a) a gyógyászati segédeszköz pontos megnevezését, funkcionális csoportját (alcsoportját) és ISO-kódját,

b) a gyógyászati segédeszköz kisserelését,

c) azon eszköz esetében, amely

ca) nem kizárólag kölcsönzés keretében kiszolgáltatható, az eszköz közfinanszírozás alapjául elfogadott árát,

cb) kizárólag kölcsönzés keretében kiszolgáltatható, az eszköz közfinanszírozás alapjául elfogadott kölcsönzési napdíját,

d) a támogatási mértéket és támogatási technikát,

e) a támogatás nettó összegét,

f) az eszköz kihordási idejét és a kihordási időre felírható maximális mennyiségét,

g) a konkrét rendelkezési feltételeket (indikáció, szakképesítési követelmények, egyéb feltételek),

h) a támogatás, illetve a módosult feltételek melletti támogatás kezdőnapját,

i) azt, hogy az eszköz közgyógyellátás jogcímen kiszolgáltatható-e,

j) olyan eszköz esetében, amely a beteg tulajdonába csak a kölcsönzési időszakot követően adható, az eszköz funkcionális csoportjához (alcsoportjához) rendelt, külön jogszabály szerinti kölcsönzésidő-szorzót,

k) tartós használati célú gyógyászati segédeszköz esetében az adott funkcionális csoportra (alcsoportra) jellemző javításidő-átalányt,

l) az eszköz beteg által fizetendő térítési díját.

(8) A forgalomba hozó a (4)–(5) bekezdés szerinti eljárásért a külön jogszabályban meghatározottak alapján igazgatási szolgáltatási díjat fizet.

(10) A nyilvánosság biztosítása érdekében az egészségbiztosítási szerv internetes honlapján közzéteszi illetve közhírré teszi:

a) a beérkezését, illetve a hiánypótlás teljesítését követő huszonegy napon belül a formai szempontból megfelelő kérelemhez kapcsolódóan

aa) az ügy tárgyát,

ab) az ügy iktatási számát,

ac) az eljárás megindításának napját,

- ad) az adott ügyfajta irányadó ügyintézési határidőt,
- ae) az ügyintézési határidőbe nem számító időtartamok,
- af) az iratokba való betekintés és a nyilatkozattétel lehetőségére irányuló tájékoztatást,
- ag) a kérelmező ügyfél nevét, és
- b) az ügy elbírálását követő tizenöt napon belül az ügyben hozott végleges határozat kivonatát, mely tartalmazza
  - ba) a közhírré tétel napját,
  - bb) az eljáró hatóság megnevezését,
  - bc) az ügy számát és tárgyát,
  - bd) a hatóság döntését,
  - be) azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a hatóság a határozatot hozta,
  - bf) a jogorvoslat lehetőségéről tájékoztatást,
  - bg) a döntéshozatal helyét és idejét,
  - bh) a hatáskör gyakorlójának nevét, hivatali beosztását, és
  - bi) a döntés kiadmányozójának a nevét, hivatali beosztását, ha az nem azonos a hatáskör gyakorlójával.

(11) Az egyedi méretvétel alapján készített gyógyászati segédeszközök esetén az eszköz egészségbiztosítási szervvel támogatás elszámolására érvényes szerződéssel rendelkező forgalomba hozói vagy meghatalmazott képviselői kizárólag csoportosan nyújthatnak be kérelmet vagy tehetnek bejelentést az eszköz típusára vonatkozóan. A csoportos kérelemhez, bejelentéshez a támogatás elszámolására érvényes szerződéssel rendelkező forgalomba hozók vagy meghatalmazott képviselők legalább felének csatlakoznia kell. A csoportos kérelem alapján született döntés valamennyi a kérelemmel, bejelentéssel érintett eszköz támogatás elszámolására érvényes szerződéssel rendelkező forgalomba hozóra kiterjed.

(12) A (11) bekezdés szerinti kérelmet csak a (2) bekezdés aa), be), bf), bg) alpontjai tárgyában lehet az egészségbiztosítási szervhez benyújtani.

- [42] A Gyftv. 34. § (1) bekezdése szerint ha a gyógyászati segédeszköz gyártója vagy annak meghatalmazott képviselője az egészségbiztosítási szerv 32. § szerinti határozatának véglegessé válását követően a befogadott és támogatással forgalmazható, illetve kölcsönözhető gyógyászati segédeszköz árát vagy a kölcsönzési díját érintő változtatással kíván élni, a 32. § (2) bekezdés b) pont ba) vagy bf) alpontja szerinti kérelmet kell előterjesztenie, illetve a 32. § (2) bekezdés b) pont bb) vagy be) alpontja szerinti bejelentést kell tennie. A (2) bekezdés értelmében amennyiben az egészségbiztosítási szervhez olyan új gyógyászati segédeszköz befogadása iránti kérelem érkezik, amelynek funkcionális csoportját (alcsoportját), illetve az azon belüli támogatási mértékét nem tartalmazza külön jogszabály, az egészségbiztosítási szerv a gyógyászati segédeszköz támogatásba való befogadásának eljárását a külön jogszabály megfelelő módosításának hatálybalépéséig, legfeljebb azonban a kérelem beérkezésétől, illetve a hiánypótlás teljesítésétől számított legfeljebb 210 napig felfüggeszti. A (3) bekezdés alapján amennyiben a (2) bekezdés szerinti jogszabály módosítására nem kerül sor, úgy az egészségbiztosítási szerv a 210 nap elteltével a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján bírálja el a kérelmet. A (4) bekezdés szerint az egészségbiztosítási szerv kezdeményezi az egészségügyért felelős miniszternél új funkcionális csoport nyitását, ha egymást követő 12 hónapon belül több mint 50 beteg kérelme alapján kerül engedélyezésre társadalombiztosítási támogatással nem rendelhető gyógyászati segédeszköz méltányosságból történő támogatása – az Ebtv. 26. § (1) bekezdés c) pontja alapján – és az eszköz funkcionális csoportját még nem tartalmazza az egészségügyért felelős miniszter rendelete. Az (5) bekezdés értelmében a 32. § (4)–(5) bekezdései szerinti eljárásokban részt vevő intézményekkel munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló és az eljárásban közvetlenül feladatot ellátó személyeknek nyilatkozniuk kell arról, hogy nem állnak érdekeltségi, üzleti és egyéb kapcsolatban az eljárás tárgyát képező kérelmet benyújtó forgalomba hozóval vagy a

kérelem tárgyát képező eszközzel azonos funkcionális csoportba tartozó eszköz forgalomba hozójával. A (7) bekezdés alapján támogatással rendelt kötszert gyógyszertár és gyógyászati segédeszköz-szaküzlet szolgáltatathat ki. A (8) bekezdés értelmében az egészségbiztosítási szerv a költségvetési keretek betarthatósága érdekében, a már támogatott, illetve az újonnan befogadott gyógyászati segédeszközökre támogatásvolumen-szerződést köthet. A (8a) bekezdés szerint a (2) és (4) bekezdés alapján megnyitott új funkcionális csoportba gyógyászati segédeszköz kizárólag akkor fogadható be, ha az eszköz támogatása támogatásvolumen-szerződés keretében történik. A (9) bekezdés alapján a befizetés részletes szabályait a gyártó vagy annak meghatalmazott képviselője és az egészségbiztosítási szerv között létrejött támogatásvolumen-szerződés tartalmazza.

- [43] Az Eütv. 10. § (1) bekezdése szerint az egészségügyi ellátás során a beteg emberi méltóságát tiszteletben kell tartani.
- [44] A Befogadási rendelet 7. § (3) bekezdése szerint a gyógyászati segédeszközök funkcionális csoportjait, alcsoportjait, az egyes indikációkban megállapított támogatási mértéket és kihordási időt, a kihordási időre felírható mennyiséget, a felírásra jogosultak körét és az egyéb rendelkezési feltételeket a 10. számú melléklet tartalmazza.
- [45] A Befogadási rendelet 10. § (2) bekezdése szerint a Gyftv. 32. § (8) bekezdése alapján fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat postai befizetéssel vagy átutalással kell a NEAK Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01301005-00000000 számú előirányzat-felhasználási keretszámlájára befizetni, melynek összege elsőfokú eljárás esetében:
- a) a Gyftv. 32. § (2) bekezdés b) pont bd) és bh) pontja szerinti kérelem esetében 10 000 Ft;
  - b) a Gyftv. 32. § (2) bekezdés b) pont ba) és bf) alpontja szerinti kérelem esetében 300 000 Ft;
  - c) a Gyftv. 32. § (2) bekezdés a) pont aa), ab) alpontja és b) pont bc) alpontja szerinti kérelem esetében 700 000 Ft;.

III.

Alaptörvény-ellenesség

- [46] A bíróság az Abtv. 25. §-a alapján kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását, mert az előtte folyamatban lévő ügyben alkalmazandó Befogadási rendelet 10. számú melléklete, a Gyftv. 34. § (4) bekezdésének „egymást követő 12 hónapon belül több mint 50” szövegrésze sérti az Alaptörvény II. cikkét, a IX. cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (2), (4) és (5) bekezdését, a XIX. cikk (1) bekezdését és a XX. cikk (1)-(2) bekezdését.
- [47] A bíróság a kezdeményezés előterjesztésekor azt vizsgálta, hogy a felperest mint a hangzó beszédre képtelen beszéd fogyatékos személyt az Ebtv. 83. § (3) bekezdés a)-c) pontjába foglalt felhatalmazás alapján kiadott Befogadási rendelet 10. számú melléklete indokolatlanul és hátrányosan megkülönbözteti-e a más fogyatékosággal élő személyekhez képest azáltal, hogy a részére és a többi beszéd fogyatékos személy számára nem biztosít a szükségleteikhez ténylegesen igazodó, társadalombiztosítási támogatással igénybe vehető, gyógyászati segédeszköznek minősülő AAK eszközt.
- [48] A bíróság a kezdeményezés előterjesztésekor a CRPD 1. és 3. cikkében, valamint az Alaptörvény II. cikkében biztosított emberi méltósághoz való jog elsődlegességéből vezette le az érintett szabályozás során a fogyatékosággal élőket megillető alapjogok érvényesülésének problémáit. Az emberi méltóság általános személyiségi jog, olyan szubszidiaritás alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának

védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható (8/1990. (IV: 23. AB határozat). A méltóság az emberi élettel eleve együtt járó minőség, amely oszthatatlan és korlátozhatatlan, s ezért minden emberre nézve egyenlő. Az egyenlő méltósághoz való jog az élethez való joggal egységben azt biztosítja, hogy ne lehessen emberi életek értéke között jogilag különbséget tenni. Az emberi méltósága és élete mindenkinek érinthetetlen, aki ember, függetlenül fizikai és szellemi fejlettségétől, illetve állapotától, és attól is, hogy emberi lehetőségéből mennyit valósított meg, és miért annyit (64/1991. (XII. 17.) AB határozat). A CRPD 3. cikk b) pontja és az Alaptörvény XV. cikk (1), (2), (4) és (5) bekezdése rögzíti a hátrányos megkülönböztetéstől való mentességet, a fogyatékos személyeket is megillető, a minden embert egyenlő mértékben megillető, veleszületett emberi méltóságot, amely az egyén szintjén az egyéni autonómia tiszteletében és az önrendelkezés gyakorlásában nyilvánul meg. Ahhoz, hogy a fogyatékos emberek is teljes és egyenlő mértékben gyakorolhassák az őket megillető alapvető emberi jogokat, egy olyan befogadó társadalmi környezetnek kell körülvenni őket, amely lehetővé teszi számukra az önrendelkezés gyakorlását, a saját döntéseik meghozatalát, és megteremti az önálló életvitel lehetőségét (AJB-470/2017. 5.3.1. pont). Mindebből pedig az következik, hogy a Gyftv. és a Befogadási rendelet 10. számú melléklete, továbbá a gyógyászati segédeszközök befogadását szabályozó egyéb jogszabályok sem tehetnek különbséget az egyes emberek és az egyes fogyatékosági típusok között sem.

[49] A bíróság ezért vizsgálta, hogy a gyógyászati segédeszközök befogadásának szabályozása és a Befogadási rendelet 10. számú melléklete tekintetében fennáll-e diszkriminációmentesség. Elsőként az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés sérelme megállapíthatóságának egyik feltételét vizsgálta, azt, hogy a hátrányos megkülönböztetés valamely, az Alaptörvényben nevesített védett tulajdonsággal összefüggésben érte-e a felperest. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) szerint a felperes súlyos mozgáskorlátozottsága és kommunikációs fogyatékosága miatt fogyatékos személynek minősül, az állapota gátolja a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételét. Súlyos mozgáskorlátozottsága és beszéd fogyatékosága miatt kommunikálni AAK eszközök útján tud, az általa igényelt Verbelio szoftver, tablet, tablettartó és kapcsoló biztosítja azt, hogy a társadalmi életben részt tudjon venni, a gondolatait, a véleményét és az egyéni szükségleteit önállóan ki tudja fejezni, lehetővé téve számára azt a szabadságot is, hogy önálló, a saját helyzetét érintő döntéseket tudjon hozni. Az AAK eszközök azonban nemcsak a felperes, hanem más hangzó beszédre és egyéb úton (pl. jeleléssel) kommunikálni képtelen beszéd fogyatékos személy számára is megteremtik annak a lehetőségét, hogy emberhez méltó életet tudjon élni, a saját magát érintő döntéseket meg tudja hozni, és azokat mások számára közvetíteni is tudja. A felperes erre figyelemmel mint beszéd fogyatékos személy rendelkezik az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített védett tulajdonsággal.

[50] A bíróság a kezdeményezés előterjesztésekor figyelemmel volt az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés sérelme megállapíthatóságának másik feltételére is, arra, hogy „a különbségtétel valamely, az indítványozót megillető alapjoggal összefüggésben történjen {2/2023. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [38] bekezdés, 30/2017. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [49]; 3330/2022. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [36]}”. Ennek alapján azt vizsgálta, hogy van-e olyan a felperest megillető alapjog, amellyel összefüggésben éri a sérelem a felperest. A bíróság itt hangsúlyozza, hogy nem általában minden különbségtétel tilalmazott, hanem csak az igazolható ok nélkül történő megkülönböztetés. A megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni (9/1990. (IV. 25. AB határozat).

[51] A felperest is megilleti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint a véleménynyilvánítás

szabadsága, amely lehetővé teszi, hogy a gondolat szabadsága alapján megfogalmazódottakat szabadon kifejezésre juttathassa. E véleménynyilvánítás történhet írásbeli vagy szóbeli kommunikáció útján, továbbá azokon túl megvalósuló más típusú kommunikáció útján is. Az Alkotmánybíróság e körben kifejtette, hogy a véleménynyilvánítás történhet képek, szimbólumok használatával is, mivel a gondolatok jelképek útján is közölhetők mintegy szimbolikus beszéddel (4/2013. (II. 21.) AB határozat, 3089/2019. (IV. 26.) AB határozat). A felperes részére az által igényelt AAK eszközök éppen ezt a lehetőséget, az augmentatív kommunikációt biztosítanák. A Befogadási rendelet 10. számú melléklete azáltal, hogy nem biztosít a felperes – mint súlyosan mozgáskorlátozott kommunikációs fogyatékossgal rendelkező személy – számára a véleménynyilvánítását lehetővé tevő gyógyászati segédeszköznek minősülő AAK eszközöket, sérti a felperes – és a kommunikációs fogyatékossgal rendelkezők – Alaptörvényben biztosított véleménynyilvánításhoz való jogát és a kommunikációhoz való egyenlő esélyű hozzáférhetőségét, egyben diszkriminatív is, mert a más típusú fogyatékossgal rendelkezőket e joguk gyakorlásában nem korlátozza.

- [52] A bíróság vizsgálta azt is, hogy a diszkrimináció a felperest a véleménynyilvánításhoz való alapjoga mellett mely más alapjoggal összefüggésben érthette. Az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdésében rögzített szociális biztonságra törekvés körében a bíróság kiemeli, hogy – ahogy arra az Alkotmánybíróság felhívta a figyelmet – az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése alapján a magyar állampolgárok fogyatékossgal esetén a törvényben meghatározott támogatásra jogosultak, az egyes támogatások konkrét formáját és mértékét a törvényhozó szabadon határozhatja meg {3217/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [24]}. Az Ebtv. 83. § (3) bekezdés a)-c) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Befogadási rendelet és annak 10. számú melléklete az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdését hajtja végre, azonban nem teljes körűen, mivel – a más típusú fogyatékossgal rendelkezőkhöz képest – nem határozta meg a kommunikációs fogyatékossgal rendelkezők által az állapotuknak és a szükségleteiknek megfelelő, a szóbeli kommunikációjukat pótló társadalombiztosítási támogatással igénybe vehető gyógyászati segédeszközöket, így az AAK eszközöket sem.
- [53] A bíróság álláspontja szerint a felperes mint súlyosan mozgáskorlátozott beszéd fogyatékos személy összehasonlítható helyzetben van a más fogyatékossgai típusba tartozókkal, amely megállapításra a bíróság az alábbiak alapján jutott. A Gyftv. 3. § 6. pontja értelmében a gyógyászati segédeszköz átmeneti vagy végleges egészségkárosodással, fogyatékossgal élő ember személyes használatába adott orvostechnikai eszköz (beleértve az önellenőrzési célt szolgáló in vitro diagnosztikai orvostechnikai eszközt is), vagy orvostechnikai eszköznek nem minősülő ápolási technikai eszköz, amely használata során nem igényli egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy folyamatos jelenlétét. Ez alapján megállapítható, hogy a Gyftv. az átmeneti vagy végleges egészségkárosodással élő emberek mellett valamennyi fogyatékossgal élő ember számára biztosítja, illetve biztosítani kívánja a gyógyászati segédeszközöket, és ezáltal a gyógyászati segédeszközre való jogosultság szempontjából a különböző típusú fogyatékossgal élő emberek egymással – így a felperes mint kommunikációs fogyatékos személy az összes többi fogyatékossgal akár átmenetileg, akár véglegesen rendelkező személlyel – összehasonlítható helyzetben van.
- [54] Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés sérelme akkor állapítható meg, ha a jogi szabályozás az egymással összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyok között anélkül tesz különbséget, hogy annak tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka lenne, vagyis az önkényes {9/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [22]}. A bíróság álláspontja szerint a vizsgált szabályozás a beszéd fogyatékossgal rendelkező, állapotuk szerint súlyosan fogyatékos személyeket önkényesen különbözteti meg a gyógyászati segédeszközre való jogosultság szempontjából a más típusú fogyatékossgal rendelkező személyekhez képest, mivel a szabályozás egyáltalán nem teszi lehetővé a súlyos állapotú beszéd fogyatékossgal rendelkező személyek

számára a Gyftv. 3. § 6. pontja és az MDR 2. cikk 1. pontja szerint gyógyászati segédeszköznek minősülő, az állapotuknak és a szükségleteiknek megfelelő, a szóbeli kommunikációjukat pótló AAK eszközök biztosítását. A Befogadási rendelet 10. számú melléklete biztosítja a látási, hallási fogyatékosokkal, mozgáskorlátozottsággal rendelkezők számára szükséges gyógyászati segédeszközöket, míg a kommunikációs eszközök tekintetében csak a hangprotézisek igénybevételét teszi lehetővé, amelyek ugyan kommunikációs eszközként a hangadást biztosítják, azonban nem a súlyos mozgáskorlátozottsággal együtt járó, illetve abból eredő kommunikációs fogyatékoság esetére szükséges AAK eszközként vannak jelen a Befogadási rendeletben.

- [55] Az Alaptörvény a XX. cikkében rögzíti a testi és lelki egészséghez való jogot, amelynek érvényesülését Magyarország többek között az egészségügyi ellátás megszervezésével segíti elő. Az Alaptörvény Nagykommentárja e körben rögzíti, hogy az Alkotmánybíróság az egészséghez való jog biztosítását olyan alkotmányos állami feladatként értelmezte, amelyet az állam a központi szervei és a helyi önkormányzati – továbbá egyéb – szervek rendszere révén valósít meg. Ennek keretében az állam egyebek között egészségügyi intézményhálózat működtetésére és az orvosi ellátás megszervezésére köteles.
- [56] A jogalkotó az Alaptörvényben foglalt elvekből – így az egészséghez való jogból – kiindulva, az esélyegyenlőség érdekében az állampolgárok számára az egészségük megőrzéséhez, helyreállításához és egészségi állapotuk javításához szükséges egészségügyi ellátásra, továbbá a foglalkoztatottak betegsége miatt kieső jövedelmük részleges pótlására alkotta meg a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól, valamint azok igénybevételének szabályairól szóló Ebtv-t, és abban rendelkezett a gyógyászati segédeszközök igénybevételének szabályairól, továbbá adott felhatalmazást a gyógyászati segédeszközökhöz kapcsolódó egyes alacsonyabb szintű jogszabályok megalkotására. Ezen alacsonyabb szintű jogszabályoknak – így a Befogadási rendeletnek – is meg kell felelniük az Alaptörvényben foglalt elveknek, különösen az esélyegyenlőség biztosításának, és nem valósíthatnak meg a fogyatékosok között diszkriminációt. Ezen elvek és az Alaptörvény XX. cikkében foglaltaknak a megvalósítása a hangzó beszédre képtelen beszéd fogyatékosok számára a gyógyászati segédeszköznek minősülő AAK eszközök biztosításával azért is különösen fontos, mert ezen eszközök teszik lehetővé számukra, hogy kifejezzék az egészségi állapotukat, tudják jelezni, ha fájdalmuk van, és mely testrészükben, és így célirányos terápiát lehet alkalmazni az egészségi állapotuk helyreállítására, egészségmegőrzésükre.
- [57] A bíróság álláspontja szerint a Befogadási rendelet 10. számú mellékletének szabályozása azáltal, hogy nem biztosítja a beszéd fogyatékosok emberi méltóságához való, valamint a kommunikációhoz, a véleménynyilvánításhoz, a szociális biztonsághoz és a testi és lelki egészséghez való jogát, továbbá a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, alaptörvényellenes.
- [58] A fentiekén túl a gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatással történő biztosítására irányuló befogadási eljárás – Ebtv. 21. §-ában, valamint a Gyftv. 32. §-ában és 34. § (2)-(4) bekezdésében, továbbá a Befogadási rendeletben foglalt – szabályozása nem felel meg az alaptörvényi követelményeknek, mert az nem teszi lehetővé a gyógyászati segédeszközök érintettek általi befogadásának kezdeményezését, és a hatályos szabályozás a piaci szereplők hajlandóságától és – figyelemmel Gyftv. 34. § (3) bekezdésében foglalt, a jogszabálmódosítás elmaradása esetére irányadó, érdemi jogorvoslat lehetőségét nem biztosító, a jogbiztonság elvét és a jogorvoslatihoz való jog sérelmét is eredményező rendelkezésére – anyagi kockázatvállalásától teszi függővé a gyógyászati segédeszközök befogadását. Továbbá a Gyftv. 34. § (4) bekezdésének „egymást követő 12 hónapon belül több, mint 50” szövegrésze gyakorlatilag lehetetlenné teszi az AAK eszközök társadalombiztosítási támogatotti körbe való befogadását, mivel az olyan magas támogatottsági arányt állapít meg olyan rövid időszakra, amelynek elérése a beszéd fogyatékosok alacsony számú

populációja miatt szinte lehetetlen. A méltányosságból történő támogatás esetén egyetlen beteg kérelme alapján történt engedélyezésnek is alapot kellene szolgáltatni arra, hogy az eszköz funkcionális csoportjának megnyitása iránti eljárás kezdeményezhető legyen, mivel ez felelne meg az alaptörvény hivatkozott rendelkezéseinek. Mindezekre figyelemmel a Gyftv. 34. § (4) bekezdésének szövegrésze azáltal, hogy nem biztosítja a beszéd fogyatékosok emberi méltóságához való, valamint a kommunikációhoz, a véleménynyilvánításhoz, a szociális biztonsághoz és a testi és lelki egészséghez való jogát, továbbá a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, alaptörvényellenes.

Nemzetközi szerződésbe ütközés

- [59] A bíróság az Abtv. 25. §-a és a 32. § (1)-(2) bekezdése alapján kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását, mert az előtte folyamatban lévő ügyben alkalmazandó Befogadási rendelet 10. számú melléklete, valamint a Gyftv. 34. § (4) bekezdésének „egymást követő 12 hónapon belül több mint 50” szövegrésze a CRPD 2. cikkébe, 4. cikk 1. bekezdés a)-d) pontjába, 5. cikk 1-2. bekezdésébe, 9. cikkébe, 21. cikkébe, 26. cikk 3. bekezdésébe ütközik, és azon keresztül sértik az Alaptörvény bekezdését Q) cikk 1. bekezdését.
- [60] Az Alaptörvény Q) cikk (1) bekezdése alapján hazánk a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját biztosítja. Az Alkotmánybíróság 16/1993. (III. 12.) AB határozatban az Alkotmány tartalmilag azonos szakaszával kapcsolatban mondta ki, hogy „ebből az alkotmányi rendelkezésből nem csupán az a jogalkotói kötelesség folyik, hogy a belső jog szabályai ne álljanak ellentétben valamely nemzetközi jogi kötelezettséggel, hanem az is, hogy az illetékes jogalkotó szerv bocsássa ki azt a jogszabályt, amely nélkülözhetetlen valamely nemzetközi jogi kötelezettség teljesítéséhez”.
- [61] A CRPD szerinti követelmények teljesülése vizsgálatának a perbeli esetben azért van helye, mert a kommunikációs fogyatékosokkal élő emberek gyógyászati segédeszközzel való ellátása beszéd fogyatékoságuk esetén társadalombiztosítási alapon nem támogatott, azaz a gyógyászati segédeszköznek minősülő AAK eszközök funkcionális csoportja, alcsoportja, illetve maguk az egyes eszközök nem szerepelnek a Befogadási rendelet 10. számú mellékletének a 21. kóddal ellátott, „Segédeszközök kommunikációhoz, tájékoztatáshoz és jeladáshoz” elnevezésű funkcionális csoportjában. A gyakorlatban az AAK eszközökre méltányosságból sem lehet ártámogatást szerezni, mely azt eredményezi, hogy a súlyos kommunikációs zavarral, fogyatékosággal rendelkező emberek számára a hiányzó, kiesett vagy sérült funkció pótlására alkalmas gyógyászati segédeszközökre semmiféle támogatás nem létezik, a fogyatékoságukból fakadó szükségleteikhez igazodó, gyógyászati segédeszköznek minősülő AAK eszközökhöz még méltányossági eljárás keretében sem juthatnak hozzá. A gyógyászati segédeszközök befogadása ugyanis a gyógyászati segédeszközt forgalmazó piaci szereplők hajlandóságától és anyagi kockázatvállalásától (Gyftv. 32. §, 34. § (2) bekezdés, Befogadási rendelet 10. § (2) bekezdés c) pont), illetve az alperes legalább 50 darab méltányossági ügyben hozott pozitív döntésétől függ. Ez a szabályozás pedig nemzetközi szerződésbe ütközik, mert hátrányos megkülönböztetést valósít meg a CRPD 4. cikk (1) bekezdés a) és b) pontja és 5. cikk (1) és (2) bekezdése alapján, nem veszi figyelembe a fogyatékosággal élő személyek emberi jogainak védelmét és előmozdítását a 4. cikk 1. bekezdés c) pontja alapján, nem biztosítja azt, hogy a hatóságok a CRPD-vel összhangban tudjanak tevékenykedni a 4. cikk 1. bekezdés d) pontja alapján, sérti a kommunikációs fogyatékosággal élő emberek CRPD 9. cikkében foglalt egyenlő esélyű hozzáféréshez, a CRPD 21. cikkében foglalt kommunikációhoz és a 26. cikkében foglalt rehabilitációhoz, rehabilitációhoz való jogát.
- [62] A Befogadási rendelet 10. számú melléklete és a befogadási eljárás szabályai sértik a CRPD 5. cikk (1) bekezdését, mivel azok hátrányos megkülönböztetést valósítanak meg a felperessel, illetve a többi kommunikációs fogyatékosággal élő emberrel szemben, mert a más fogyatékosági típussal élő

emberekhez képest nem biztosítják számukra a fogyatékoságukhoz, illetve annak típusához illeszkedő gyógyászat segédeszközöket. Sérti továbbá a CRPD 9. cikkét, mivel nem biztosítja számukra a kommunikációhoz való egyenlő esélyű hozzáférést; a CRPD 21. cikkét, mivel az AAK eszközök támogatásának hiánya miatt a véleménynyilvánításhoz és a szólásszabadsághoz való joguk gyakorlása ellehetetlenül; a CRPD 26. cikk (3) bekezdését, mivel a támogató-segítő AAK eszközök TB támogatásának kizártsága miatt sérül a rehabilitációhoz és rehabilitációhoz való joguk; a CRPD 4. cikk 1. bekezdés a-d) pontjait, mivel azok kifejezett, az egyezményben foglalt jogok végrehajtását elősegítő, a fogyatékosággal élő emberek hátrányos megkülönböztetését megszüntető jogszabályok, jogalkotási intézkedések, lépések meghozatalát, valamint az egyezményvel összhangban történő tevékenykedést írnak elő, és ezen előírásnak nem tesznek eleget.

- [63] A bíróság e körben utal a CRPD Bizottság egyenlőségről és a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szóló 6. számú általános észrevétel 73. bekezdés c) pontjára is, mely szerint a részes államoknak mint diszkriminációt kell kezelniük a kommunikáció alternatív és augmentatív módjainak, eszközeinek és formátumainak a megtagadását.
- [64] A Gyftv. 34. § (4) bekezdésének „egymást követő 12 hónapon belül több, mint 50” szövegrésze gyakorlatilag lehetetlenné teszi az AAK eszközök társadalombiztosítási támogatotti körbe való befogadását, mivel az olyan magas támogatottsági arány állapít meg olyan rövid időszakra, amelynek elérése szinte lehetetlen. A méltányosságból történő támogatás esetén egyetlen beteg kérelme alapján történt engedélyezésnek is alapot kellene szolgáltatni arra, hogy az eszköz funkcionális csoportjának megnyitása iránti eljárás kezdeményezhető legyen, mivel ez felelne meg a CRPD 4. cikk 1. bekezdés a)-d) pontjaiban foglaltaknak.
- [65] Mindezekre tekintettel a bíróság – figyelemmel az Abtv. 25. § (1) bekezdésében és a 32. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra – a Kp. 32. §-a alapján alkalmazandó Pp. 126. § (1) bekezdés b) pontja alapján az eljárás felfüggesztéséről határozott.
- [66] A fellebbezés lehetőségét a Kp. 32. §-a alapján alkalmazandó Pp. 128. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2024. július 17.

dr. Havasi Tímea s.k.
a tanács elnöke

dr. Répási Edit s.k.
előadó bíró

dr. Pincze Tamás s.k.
bíró

A kiadmány h

